

Dr. W 57593

* MARIJON *
Čast Zgod. družine

P 11476

Mati krščanske edinosti.

Marija, kraljica apostolov, je posebna zaščitnica apostolskega dela za zedinjenje vzhodnih narodov s katoliško Cerkvijo. Marija, kraljica miru, je posebna priprošnjica za dosego sprave ločenih kristjanov. Marija, mati krščanske edinosti, je skupna mati vzhodnih kristjanov in rimskih katoličanov.

Zato nas sveta Cerkev po rimskih papežih opominja, da se pri apostolskem delovanju za krščanski vzhod priporočajmo priprošnji Device Marije. Sveti oče Pij XI. v okrožnici ob tri-stoletnici mučeništva sv. Jozafata piše, da »vzhodne Slovane njihova posebna ljubezen in pobožnost do velike deviške Matere božje razlikuje od krivovercev in jih nam približuje; to je vez za obnovitev edinosti.« Zato prosimo dobrotljivo Mater, da jih pripelje k edinosti z nami!

Leon XIII. je v okrožnici, ki se začenja z besedami »Pomočnice kristjanov« (Adiutricem populi christiani), dne 5. septembra 1895, priporočal, naj katoličani prosijo Devico Marijo, da bi s svojo mogočno priprošnjo pospešila zedinjenje vseh ločenih kristjanov, posebno pa vzhodnih kristjanov; naj v ta namen opravljajo rožnovenško pobožnost. Iz te okrožnice posnemamo naslednje misli.

Zaupajmo v Marijo in se priporočajmo njeni priprošnji. Ona bo gotovo mogla s svojo močjo pospešiti, da se vsi krščanski narodi zedinijo v eni veri in ljubezni. Saj je za to edinost tako goreče prosil njen edinorojeni Sin, ki je vse kristjane po enem krstu poklical k isti z dragoceno krvjo pridobljeni dediščini zveličanja. Marija bo gotovo dobrotljivo in skrbno sodelovala, da bo olajševala to težavno in dolgotrajno delo svete Cerkve, neveste Kristusove, in da bo dala dobrote edinosti vesoljni krščanski družini, ki je sad njenega materinstva. Upamo, da bo Marija ona srečna vez, ki bo s trdno in ljubeznivo močjo združevala vse, ki ljubijo Kristusa. Tako je Marija že v prvih stoletjih kot skupna mati vezala vzhodno in zahodno Cerkev.

Spomin na nekdanjo skupnost pod varstvom iste Matere Marije naj katoličane spodbuja, da Marijo prosijo, naj pomaga obnoviti nekdanjo edinost; te molitve bodo Mariji gotovo zelo ljube in prijetne, katoličanom samim pa koristne. S temi molitvami bodo katoličani pokazali, kako cenijo in ljubijo dragoceno versko edinost. Bratske ljubezni do ločenih kristjanov ne moremo lepše pokazati kakor s tem, da jih podpiramo na poti k edinosti. Krščanska edinost je že od nekdanj dobivala posebno pomoč od Marije, najboljše matere in pospeševalke miru in edinosti. Tako se je vzhodna Cerkev pred razkolom priporočala Mariji, naj vse Cerkve združi v edinosti.

Vzhodni narodi imajo še posebne zasluge za Marijino češčenje. Na vzhodu so bili največji branitelji Marijine časti; tam so jo mnogi slavili z veliko gorečnostjo in s sladko zgovornostjo; slavili so jo s slikami in cerkvami in s posnemanjem njenega zgleda. Z vzhoda so mnoge prekrasne Marijine slike prenesli na zahod, posebno v Italijo in v Rim. Te slike so naši predniki sprejeli z največjim spoštovanjem; še sedaj jih častimo z veliko pobožnostjo. V tem se nam razodeva migljež in milost preskrbne Matere. Marijine svete podobe so nam priče one dobe, ko je bil vzhod in zahod še združen v eno krščansko družino; te so nam dragoceno poroštvo skupne dediščine. Ko gledamo te podobe, se nam zdi, da nas sama Devica Marija opominja, naj se pobožno spominjamo tistih, ki jih katoliška Cerkev preljubeznivo kliče k nekdanji srečni slogi v objemu ene Matere Cerkve.

Zato nam je v Mariji dana z nebes velika pomoč za krščansko edinost. Naj se torej Marija dobrotljivo ozira na naše ločene brate; naj v njih zbuja, goji in dopolni zveličavne želje po sveti edinosti. Naj se nebeška Mati milostno ozira na češčenje vzhodnih narodov, na tako velika in slavna dejanja, ki so jih predniki sedanjih vzhodnih kristjanov izvršili v njeno slavo!

To so nekateri blede posnetki prekrasnih misli, s katerim Leon XIII. opominja katoličane, naj Devico Marijo goreče prosijo, da bi s svojo mogočno priprošnjo pospešila spravo vzhodnih kristjanov s katoliško edinostjo.

V duhu teh opominov svete Cerkve so se vse bratovščine in pobožne družbe ki delajo za cerkveno zedinjenje, izročile pod posebno varstvo Device Marije. Škof Slomšek je bratovščino sv. Cirila in Metoda priporočil Marijinemu varstvu. »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pod zavetjem preblažene Device Marije« izraža to že v naslovu. Tako ravnajo tudi druge

pobožne družbe te vrste. Razumljivo je, da Marijini častilci radi sodelujejo pri takih bratovščinah. Pri nas so ravno Marijine družbe največ pripomogle, da se je Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pred vojsko tako razširilo med slovenskim ljudstvom.

Pri Marijinem češčenju, pri angelskem češčenju in pri rožnem vencu se po opominu svete Cerkve radi spominjajte krščanskega vzhoda, da bi se na vzhodu obnovilo nekdam tako cvetoče Marijino češčenje v slogi s katoliškim zahodom. Marijine družbe, delajte goreče za pospeševanje Apostolstva sv. Cirila in Metoda! Naj bi ne bilo nobene Marijine družbe brez odseka v ta namen.

Mati krščanske edinosti, Kraljica miru, Kraljica apostolov, prosi za nas!

Sveti oče Pij XI., ljubitelj krščanskega vzhoda.

Sedanji sveti oče Pij XI. je pred izvolitvijo na visoki apostolski prestol skoraj tri leta bival med Poljaki, Rusini in Rusi. Leta 1918. je bil kot papežev zaupnik (vizitator) poslan na Poljsko, da je preiskal verske razmere med Poljaki in med katoliškimi Rusini. Naslednje leto je bil imenovan za apostolskega nuncija v Varšavi. Tu se je nekoliko naučil poljskega jezika, da je mogel čitati poljske časopise in vsaj nekoliko razumeti govornico poljskega ljudstva; poleg tega razume nekoliko tudi rusinsko in rusko. Na Poljskem je od blizu spoznaval verno poljsko in rusinsko ljudstvo; večkrat je prišel v dotiko tudi z Rusi, udeleževal se je raznih poljskih in ruskih predavanj o razmerah v Rusiji. Od tega časa je ohranil veliko ljubezen do vzhodnih slovanskih narodov; večkrat omenja, da iz lastnega opazovanja pozna veliko pobožnost Slovanov; zato še posebno želi, da bi se vzhodni Slovani spravili s katoliško cerkvijo in da bi se molitve vzhodnih Slovanov združile z našimi molitvami.

Po zgledu svojega prednika Benedikta XV. se veliko trudi za spravo med sovražnimi narodi in državami; z veliko ljubeznijo lajša bedo in gorje vseh, ki so trpeli vsled vojske, revolucije in lakote. Veliko je storil za nesrečni ruski narod, kakor bolj podrobno opisujemo v naslednjem poglavju.

Dne 12. novembra 1923 je sveti oče izdal lepo okrožnico ob 300 letnici mučeniške smrti sv. Jozafata Kunceviča. V tej okrožnici priporoča, naj katoličani z zgledom krščanskega življenja in z deli krščanske ljubezni vzhodnim krščanskim narodom kažejo pot k zedinjenju s katoliško cerkvijo; predvsem pa je potrebna goreča molitev, češčenje svetega Rešnjega Telesa (daritev sv. maše) in češčenje Device Marije, ki jo tudi pravoslavni Slovani goreče časté in ki je skupna Mati vzhodnih in zahodnih kristjanov. Dne 6. decembra so prišli zastopniki vzhodnih narodov k svetemu očetu, da se zahvalijo za lepo okrožnico. Pri tej priložnosti je sveti oče z velikimi notranjim ginjenjem rekel: »Po pravici se govori o naši posebni ljubezni do vzhodnih krščanskih narodov. V našem srcu gori zares posebna ljubezen do vzhodnih kristjanov. Naša ljubezen do vzhoda, od koder nam je prišla luč svete vere, ima podlago tudi v naši lastni izkušnji; sami smo od blizu gledali, da vzhodni narodi zares molijo, znajo moliti in čutijo čudovito moč molitve; to smo opazovali, ko smo tri leta živeli na meji vzhoda, posebno slovanskega vzhoda. Ljubljeni sinovi, verjemite, da vas vaš oče (papež) ljubi in vas nosi v svojem srcu; vedno imamo v srcu željo božjega Pastirja, da bi bili vsi eno. Povejte vašim (vzhodnim) rojakom, da jih vse ljubimo in blagoslavljam, tudi tiste, ki še niso v naši čredi, ki so še ločeni od nas; povejte jim, da tudi oni niso izključeni iz naših molitev in da smo jim v naših molitvah posebno naklonjeni. Naj bi sveti mučenec Jozafat nam vsem izprosil milost, da bi bili pripravljene sodelovati in če treba dati našo kri in naše življenje za uresničenje velike želje božjega Srca, da bi bila ena čreda in en pastir, ena čreda pod enim Pastirjem.«

V tajnem konzistoriju dne 24. marca 1924 se je sveti oče s posebno ljubeznijo ozrl na krščanski vzhod in je med drugim izjavil: »Na vzhodu je velika množica takih, ki željni resnice in ljubezni, žejni edinosti in miru gledajo na nas (papeža) in na apostolski prestol, kakor razkropljene ovce, ki živo hrepenejo po ovčnjaku Gospodovem. Ni treba dokazovati, kako silno jih želimo objeti... V tej stvari se najpristrčneje zahvaljujemo vsem onim katoličanom, ki so ločenim bratom pripravljali pot k vrnitvi v pravo vero in izkazovali ono ljubezen, ki je znamenje pravih Kristusovih učencev.« Nekaj posebnega je, da se sveti oče tako pristrčno zahvaljuje vsem, ki delajo za zedi-

njenje ločenih bratov. Iz tega lahko vidimo, kako sveta cerkev želi, da bi katoličani sodelovali pri apostolskem delu, ki ga med Slovenci pospešuje Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.

V tej veliki ljubezni do krščanskega vzhoda sveti oče z veliko gorečnostjo in požrtvovalnostjo podpira vse, kar bi moglo pospeševati vrnitev vzhodnih narodov h katol. edinosti.

Papež Benedikt XV. je leta 1917 v Rimu ustanovil Vzhodni zavod, v katerem se morejo temeljito izobraziti duhovniki, ki hočejo apostolsko delovati na krščanskem vzhodu. Vzhodni zavod je bil vsled sedanjih težavnih razmer v veliki nevarnosti, da propade. Sedanji sveti oče je vse storil, da je ta zavod rešil. Sam je izbral novega spretnega ravnatelja Vzhodnega zavoda, patra Mihaela d'Herbigny iz družbe Jezusove, učenega profesorja in velikega ljubitelja Slovanov. Ob raznih priložnostih razodeva sveti oče veliko skrb za ta zavod; ravnatelj zavoda je poseben zaupnik svetega očeta; večkrat je povabljen k svetemu očetu, da mu poroča o delovanju za krščanski vzhod. Ko je letos na praznik sv. Jožefa svetemu očetu poročal o delovanju za krščanski vzhod, je omenil tudi, kako se med katoliškimi Slovenci deluje v ta namen in je svetemu očetu poklonil novo slovensko knjigo »Cerkev«. Sveti oče je z izredno ljubeznivostjo sprejel to knjigo, jo sam nekoliko čital in pregledal. Dne 31. marca je predsednik škofijskega odbora Apostolstva sv. Cirila in Metoda v Ljubljani prejel od papeževega državnega tajnika kardinala Gasparrija ljubeznivo pismo, v katerem se sporoča, kako sveti oče hvali in blagoslavlja delovanje za cerkveno zedinjenje ločenih vzhodnih Slovanov.

Iz teh papeževih izjav in iz raznih poročil, ki smo jih prejeli iz Rima, s popolno gotovostjo sklepamo, da sveti oče in z njim vsi pospeševalci apostolskega delovanja za razširjanje svete vere želijo, naj bi se katoliški Slovani posebno ozirali na krščanski vzhod. To je tisto apostolsko polje, za katero smo mi posebno poklicani in sposobni in na katerem katoliška cerkev posebno potrebuje našega sodelovanja. Zato se tudi apostolski nuncij v Belgradu posebno zanima za to polje in želi, da bi Slovenci goreče delali na tem polju. Poslušajmo torej glas svetega očeta in opozarjanje vodilnih katoliških mož. Združimo se v Apostolstvu sv. Cirila in Metoda pod zavetjem Device Marije, molimo in delajmo, da bi se vsi vzhodni kristjani vrnili k popolni krščanski edinosti, da bi bila ena čreda in en pastir!

Rimski papež ruskemu narodu.

Leta 1922 in 1923 so se v mnogih ruskih mestih, tudi v Moskvi, videle hiše in kuhinje z napisom: »Katoličeskaja missija pomošči. Rimskij papa ruskomu narodu.« Po vsej Rusiji so se razpošiljali paketi in pisma s tem napisom. Kaj pomeni to?

Leta 1921 je na Ruskem vsled razdejanja svetovne vojske in revolucije, posebno pa vsled suše in drugih nezgod, pričela razsajati strašna lakota, ki je leta 1922 dosegla vrhunec in je trajala še lansko leto. Že papež Benedikt XV. se je veliko trudil, da bi olajšal nesrečo ruskega naroda. Pij XI. je to delo z obnovljeno gorečnostjo nadaljeval. Po vsem katoliškem svetu so se na papežev poziv v cerkvah zbirali darovi za pomoč nesrečnim stradajočim Rusom. A treba je bilo paziti, da se bodo te zbirke pravično in koristno porabile. Zato je sveti oče želel, da bi od njega pooblašteni požrtvovalni in pošteni možje te darove sami nesli v Rusijo, nakupili živil in obleke ter delili med trpeče ljudstvo. Dolgo se je bilo treba pogajati z boljševiki. Šele sredi leta 1922 so se stvari toliko uravnale, da je mogla v Rusijo odpotovati papeževa »misija«, t. j. papeževi odposlanci pod mednarodnim varstvom, kakršnega so po mednarodnem pravu deležni poslaniki in zastopniki tujih držav.

Papeževa misija je štela samo 12 mož, in to devet duhovnikov in tri redovniške brate. Vsi so potovali v Rusijo v navadni civilni (svetni) obleki, ker boljševiki ne bi dovolili, da bi prišli v Rusijo katoliški duhovniki v svoji stanovski obleki; že na zunaj se je moralo videti, da prihajajo v Rusijo samo kot razdeljevalci darov in živil, a ne kot duhovniki ali misijonarji. Tudi sveti oče je želel, naj gredo v Rusijo samo kot usmiljeni Samaritani. Ko je bilo vse pripravljeno, jih je sveti oče povabil k sebi (dne 24. julija 1922); bili so pri papeževi maši, po maši jih je sveti oče do solz ginjen nagovoril in blagoslovil. Potem so se po morju odpeljali v južno Rusijo.

Papeževa misija je bila sestavljena iz zastopnikov raznih redovniških družb: jezuitov, misijonarjev božje Besede (S. V. D.), španskih redovnikov Srca Jezusovega in salezijancev. Jezuiti so ostali na polotoku Krimu, drugi so odšli v Jekaterinodar (Krasnodar) in v Rostov na Donu, salezijanci pa v Moskvo.

Papeževa misija je privzela na pomoč mnogo ruskih nameščencev, uradnikov, uradnic, pomočnikov, skupno nad 2500 Rusov, ki so pod vodstvom papeževih odposlancev uredili okoli

tisoč kuhinj in obednic, nekoliko bolnišnic in nekoliko delavnic za izdelovanje obuvala; v teh delavnicah so se dečki (sirote) učili obrti. V obednicah so obedovali otroci; odraščeni so se razdeljevala živila. Vsak dan se je razdalo okoli 150.000 obedov. Poleg tega so razdelili mnogo obleke, živil in zdravil. Vsega skupaj v vrednosti nad 100 milijonov dinarjev (skoraj 500 milijonov kron).

Na naši sliki vidimo prizor razdeljevanja živil odraščeni v Moskvi. Vidi se napis, kakor smo omenili v začetku tega članka. Pri mizi sta dve ruski uradnici; nekoliko ob strani

Papeževa dobrodelna misija v Moskvi.

pa papežev odposlanec salezijanec (Italijan). Za ograjo pa prihajajo ruske žene; zabuhli in napihnjeni obrazi so znak strašne lakote. Pri tej misiji je bil tudi slovenski salezijanec Cigüt (prekmurski Slovenec).

Papeževa misija je raztegnila svoje delovanje na južno in vzhodno Rusijo in na Moskvo z okolico. Posebno so skrbeli za mladino. Videli so mnogo strašnih prizorov lakote in umiranja; nekaj takih prizorov so fotografirali. N. pr. trumo več sto raztrganih otrok, ki so šli, da bi v drugih vaseh dobili kruha; na potu so opešali in umrli od lakote in mraza; stotine otroških trupel leži po polju v hrano vranam, psom in volkovom. V mestih pa so boljševiki na velikih tovornih avtomobilih

zbirali in vozili trupla mrličev. Drugi prizor kaže blazno ženo, ki je v obupu ubila moža, da bi z njegovim mesom preživela otroke. Zopet drugje vidimo stotine razcapanih otrok in odraslih z napihnjnimi životi itd.

Ko je bila papeževa misija na vrhuncu uspešnega delovanja in je rešila stotisoče Rusov, so boljševiki katoliške duhovnike obsojali v ječo in v smrt.

V jeseni leta 1923 se je papeževa misija vrnila v Rim. Papežu so prihajala zahvalna pisma od preprostih otrok in od izobražencev. Papeževi odposlanci se niso nič vtikali v politiko in niso širili katoliške vere. A Rusi so se iz lastne izkušnje zadosti prepričali, kako je katoliška Cerkev res zastopnica prave Kristusove vere in ljubezni. Predsodki se podirajo. Očividci trdijo, da ga ni ljudstva, ki bi bilo tako žejno verske resnice, kakor je rusko ljudstvo. Blizu je čas, ko bodo v večjem številu pripravljene za versko spravo. Molimo v ta namen! Širimo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Polje je obširno in že zori. Dela je veliko.

Krščansko mučeništvo v Rusiji.

Rusija se je po boljševiški revoluciji obilno orosila z mučeniško krvjo. Brezbožni boljševiki so iz sovraštva proti veri in cerkvi pomorili nad tisoč pravoslavnihi duhovnikov in mnogo škofov. Nazadnje so začeli preganjati še katoliško cerkev. Povod temu preganjanju je dal boljševiški ukaz, da morajo cerkve oddati vse dragocenosti. Duhovniki so seveda branili svete posode. Da ne bi mogel katoliški cerkvi nihče nič očitati, je sveti oče ponudil, da je pripravljen odkupiti vse dragocenosti katoliških cerkvâ v Rusiji in izročiti dotični denar ruski državi. A boljševiki so hoteli preganjanje. Zaprli so večje število duhovnikov. Nekoliko so jih izpustili. A petnajst katoliških duhovnikov so strogo sodili in obsodili; dva, namreč nadškofa Cieplaka in prelata Budkieviča so obsodili na smrt, druge pa v večletno ječo. Po celem krščanskem svetu se je dvignil vihar ogorčenja. Razne države in družbe so poslale v Moskvo proteste proti tako krivični sodbi. Boljševiki so se nekoliko ustrašili. Prelata Budkieviča so v ječi umorili; umrl je kot mučenec za sveto vero. Nadškofa Cieplaka pa se niso upali umoriti. Na zahtevo evropskih držav so ga po enoletnem zaporu letos izpustili.

Grozodejstvo boljševikov je tem bolj strašno, ker so ga izvršili v času, ko so papeževi odposlanci v Rusiji lajšali bedo ruskega ljudstva in tisoče in tisoče rešili gotove smrti. V zahvalo za to so boljševiki preganjali najodličnejše katoličane.

Nadžkof Jan Cieplak.

Glavna katoliška škofija v Rusiji je mogilevska s sedežem v Petrogradu. To je po prostorni obsežnosti najobširnejša škofija na svetu; obsega skoraj vso Rusijo in Sibirijo tja do Tihega

morja v skrajni vzhodni Aziji. Mogilevsko-petrograjskega nadškofa Roppa so boljševiki leta 1921 izgnali iz Rusije. V Petrogradu je ostal pomožni nadškof Cieplak. Na cvetno nedeljo, dne 25. marca lanskega leta, je bil v Moskvi obenem s prelatom Budkievičem obsojen na smrt. Smrtno obsodbo je mirno sprejel z besedami, da trdno zaupa v milostno sodbo nebeškega Sodnika, pred katerega bo kmalu stopil.

Ko je bila izrečena smrtna obsodba, se je nekoliko katoliških ženâ v sodni dvorani hotelo preriti naprej, da bi dobile nadškofovski blagoslov. V dvorani je nastal nemir, krik in jok. Nadškof se je obrnil k temu občinstvu, dvignil roko in glasno dal svoj blagoslov. Potem so obsojene duhovnike obstopili vojaki in jih odpeljali v ječo.

V ječi je vsak dan pričakoval, da bodo nad njim izvršili obsodbo. Ta negotovost je trajala nad eno leto. Maševati ni smel nikoli. V prvi polovici aprila letošnjega leta pa sta prišla po nadškofa dva vojaka, ga odpeljala na kolodvor in spremila v železniški voz tretjega razreda; šele ko je prišel čez mejo, je spoznal, da je rešen. Meseca majnika je prišel v Rim k svetemu očetu. Sveti oče ga je objel in se razjokal ob pogledu na sivolasega nadškofa, ki je toliko pretrpel. Nadškof Cieplak je star 66 let.

Leonid Fjodorov.

To je pravi Rus iz pravoslavne družine. Dovršil je pravoslavno semenišče, potem pa je študiral na pravoslavni duhovni akademiji (visoki bogoslovni šoli) v Petrogradu. Na podlagi spisov o starih cerkvenih zborih se je prepričal, da je katoliška cerkev prava Kristusova cerkev. Zedinil se je s katoliško cerkvijo in dovršil katoliške bogoslovne nauke v Italiji in potem v Friburgu v Švici. Kot duhovnik je vstopil v strogi meniški red Studitov pod vodstvom gališkega metropolita Šeptičkega. Živel je jako strogo; spal je na golih tleh. Pred začetkom svetovne vojske je odšel na apostolsko delo v Rusijo. Rusi so ga ob začetku vojske pregnali v Sibirijo. Po revoluciji leta 1917. se je vrnil v Petrograd; tam se je sestal z Lvovskim metropolitom Šeptičkim. Šeptičkij ga je v papeževem imenu postavil za eksarha (generalnega vikarja) in poglavarja vseh ruskih katoličanov vzhodnega obreda. Papež Benedikt XV. ga je imenoval za prelata (apostolskega protonotarja). Sedaj je star 44. let.

skim metropolitom Šeptičkim. Šeptičkij ga je v papeževem imenu postavil za eksarha (generalnega vikarja) in poglavarja vseh ruskih katoličanov vzhodnega obreda. Papež Benedikt XV. ga je imenoval za prelata (apostolskega protonotarja). Sedaj je star 44. let.

Kot pristen Rus je s pravo rusko spretnostjo tudi pod boljševiško vlado uspešno delal za napredek katoliške vere. Dosegel je, da se je v poljski cerkvi sv. Katarine v Petrogradu redno vršila slovesna služba božja vzhodnega obreda. Skupno z rimsko-katoliškimi duhovniki je branil prostost vere in cerkve; skupno z njimi je bil sojen in obsojen. Boljševiški državni pravdnik ga je imenoval najbolj nevarnega katoliškega duhovnika in je zanj predlagal deset let ječe; sodniki so temu pritrdili. Najbolj nevaren se boljševikom zdi zato, ker bi kot katoliški duhovnik vzhodnega obreda s svojo gorečnostjo največ Rusov potegnil za seboj v katoliško Cerkev.

Leonid Fjodorov se je pred sodniki obnašal zares junaško. Izjavil je, da se ne boji smrti, ker ve, da je ruska zemlja tako potrebna in žejna mučeniške krvi, kakor je rusko ljudstvo žejno verske resnice, ki se bo popolnoma odprla šele takrat, ko bo Rusija zadosti namočena z mučeniško krvjo. Ko so ga vprašali, ali ne priznava, da je boljševiška oblast od Boga, je odgovoril: »Da, a poslana nam je kot šiba za grehe ruskega naroda.« Obsodbo v desetletno ječo je mirno sprejel in izjavil, da to kazen sprejme v duhu krščanske pokore kot dopuščenje božje.

Pod poglavarstvom Leonida Fjodorova se je bilo zbralo že več tisoč katoličanov ruske narodnosti, ki so se zedinili s katoliško cerkvijo, a ohranili vzhodni obred. Leonid Fjodorov je v ječi pod posebno strogim nadzorstvom. Zaprli so tudi vse duhovnike, ki so bili njemu podložni.

Največji ruski filozof Vladimir Solovjev je bil trdno prepričan, da je zedinjenje s katoliško cerkvijo edina rešitev za Rusijo. Podobno je dokazoval ruski katoličan knez Gaгарin. Zato poslušajmo glas svetega očeta, ki nas opominja, da posebno goreče molimo za Rusijo. Vzdihamo: »Odrešeni k sveta, reši Rusijo!« Ta vzdih je Pij XI. obdaril z odpustkom 300 dni (23. maja 1922).

Po svetovni vojski in po strašni revoluciji so mnogi Rusi spoznali, da je treba drugače urediti razmerje do katoliške Cerkve; mnogi so prepričani, da je za rusko krščanstvo in sploh Rusijo edina rešitev v zedinjenju z vesoljno cerkvijo. Kakor v Rusiji tako so se tudi zunaj Rusije v izgnanstvu mnogi zedinili s katoliško cerkvijo. Več izobraženih Rusov se pripravlja za duhovski poklic, da bodo mogli kot katoliški duhovniki delovati za dušni blagor ruskega ljudstva. Nekoliko ruskih katoliških bogoslovcev študira v Rimu, največ jih je na Francoskem (Lyon, Lille), nekoliko pa tudi v Belgiji, Avstriji in na Češkem.

Vsi ti se vzdržujejo s pomočjo darov dobrih katoličanov; drugi narodi žrtvujejo v ta namen veliko; pri nas se doslej ni veliko storilo za ta apostolski namen.

Ruski begunci.

Okoli 2 milijona Rusov je pred boljševiki zbežalo iz domovine; mnogi so bili nasilno izgnani, mnogi vedo, da jih pod boljševiki čaka gotova smrt. Tudi v naši državi je veliko ruskih beguncev. Po vseh katoliških deželah so katoličani ustanovili posebna društva za podporo ruskih beguncev. Sveti oče prosi katoličane, naj ruskim beguncem izkazujejo dejansko krščansko ljubezen. Kardinal Mercier je v Belgiji ukazal cerkvene zbirke za Ruse; s cerkvenimi zbirkami vzdržuje 150 ruskih dijakov in podpira več drugih Rusov.

Prav bi bilo, da bi tudi pri nas katoličani kaj več storili za ruske begunce in da bi se v ta namen ustanovilo posebno podporno društvo. Pokažimo krščansko ljubezen v dejanju, kakor nas opominja sveti oče. Mislimo pa tudi na bodočnost, da nam bo prijateljstvo Rusov kdaj še prav prišlo.

Sv. Jozafat Kuncevič.

Dne 12. novembra 1623 je bil v ruskem (beloruskem) mestu Vitebsk umorjen nadškof Jozafat Kuncevič, goreč apostol zedinjenja Rusinov s katoliško cerkvijo. Lansko leto se je slovesno praznovala tristoletnica njegove mučeniške smrti. Ob tej priložnosti (dne 12. novembra 1923) je sveti oče Pij XI. izdal lepo okrožnico v proslavo svetega mučenca. Iz te okrožnice podamo tukaj nekoliko misli.

Po grškem razkolu (leta 1054.) so se pod vplivom Grkov polagoma tudi vzhodni Slovani ločili od vesoljne katoliške edinosti. Rimski papeži so se vedno trudili, da bi se vzhodni Slovani povrnili k edinosti z vesoljno cerkvijo. To delovanje je imelo veliko uspeha. Leta 1595. so rusinski škofje v Brestu Litovskem obnovili edinstvo s katoliško cerkvijo. Papež Klement VIII. je to zedinjenje sprejel in potrdil (1596). »Da bi pa ta edinstvo in sloga vedno trajala, zato jo je Bog v svoji neskončni previdnosti posvetil z znamenjem svetosti in mučenštva. Ta čast je doletela polockega nadškofa Jozafata, kate-

rega po pravici slavimo kot odlično diko in ponos vzhodnih Slovanov; težko je namreč kdo drugi njih ime proslavil kakor ta njihov pastir in apostol, posebno s tem, da je svojo kri preлил za edinost svete Cerkve. Ob tristoletnici njegove mučeniške smrti smo se odločili obnoviti spomin tako velikega moža, da bi Bog po pomnoženih molitvah dobrih kristjanov v svoji Cerkvi obudil duha, ki je napolnjeval in nagibal svetega mučenca in škofa Jozafata, da je dal življenje za svoje ovce; in da bi se med ljudstvom pomnožilo prizadevanje za cerkveno zedinjenje, dokler se ne izpolni želja Kristusova, da bo ena čreda in en Pastir.«

Sv. Jozafat je bil sin nezedinjenih (pravoslavnih) rusinskih staršev (rojen l. 1580. v mestu Vladimir ob gališki meji); starši so bili pobožni in so tudi sina vzgojili v pobožnosti. Kot deček se je s pomočjo božje milosti po notranjem nagnjenju zedinil s katoliško cerkvijo. Neki božji nagon ga je spodbujal k delovanju za cerkveno zedinjenje, zato je postal redovnik vzhodnega obreda sv. Bazilija (v Vilni 1604). Kot redovnik se je odlikoval po goreči pobožnosti in po strogem zatajevanju; že od prve mladosti je imel posebno ljubezen do križa in trpljenja. Čez nekoliko let (1614) je postal opat (arhimandrit) baziljanskega samostana v Vilni in je z veliko gorečnostjo delal, da bi svoje rojake pridobil za krščansko življenje in cerkveno edinost.

Posebno uspešno je delal, ko je postal nadškof v Polocku (l. 1618.). Za zedinjenje je delal s toliko gorečnostjo in ljubeznijo, da je dosegel čudovite uspehe; pridobil je mnogo preprostega ljudstva, pa tudi odličnih meščanov in plemenitašev. Tolike uspehe je dosegel posebno z zgledom svetega življenja, z zgledom velikega radovoljnega uboštva in velike radodarnosti, ki je šla tako daleč, da je za podporo siromakov zastavil celo svoja škofovska oblačila. Z velikim uspehom je utrjeval delo svete edinosti. Najbolj pa je sveto edinost potrdil s prostovoljno in čudovito velikodušno mučeniško smrtjo. Po mučeništvu je vedno hrepenel; za mučeništvo je prosil Boga kot za posebno božjo dobroto. Ko so ga opozorili, da so se njegovi nezedinjeni sovražniki proti njemu zarotili in da ga bodo kmalu napadli, je vzdihnil: »Gospod, daj mi, da bi mogel kri preličiti za edinost z apostolskim prestolom!« Ta želja se mu je izpolnila dne 12. novembra 1623 v mestu Vitebsk, ko so ga sovražniki katoliške vere napadli, grozovito ranili in umorili. Z veseljem in krotkostjo je šel sovražnikom nasproti; po Kri-

stusovem zgledu jih je prosil, naj prizanesejo njegovim služabnikom, in do zadnjega vzdihaja je molil za svoje morilce.

Tako slavno mučeništvo je obrodilo obilne sadove. Velike množice so se povrnilo v katoliško Cerkev, med njimi tudi Jozafatovi morilci. Kri sv. Jozafata je še zdaj poroštvo in pečat sprave in edinosti; posebno zdaj, ko je bratomorna vojska tako strašno opustošila nesrečne slovanske dežele. Zdi se nam, da slišimo, kako ta kri kliče brate Slované z besedami Kristusovimi: »Ovce so brez pastirja. Smili se mi množica.« »Zares, ko gledamo tolike nesreče Slovanov, se v srcu komaj vzdržujemo solz očetovske ljubezni.«

Zato nam je v veliko tolažbo, da nam spomin sv. Jozafata daje priložnost, da razodenemo očetovsko ljubezen do Slovanov in vseh vzhodnih kristjanov in jih povabimo k velikim dobrotam vesoljne edinosti svete Cerkve.

Naj vsi katoličani spoznajo, da je treba to zedinjenje pospeševati posebno z zgledom svetega življenja in z ljubeznijo do Slovanov in drugih vzhodnih kristjanov. S krščansko ljubeznijo se bo pospeševalo cerkveno zedinjenje, ki se bo naposled izvršilo ne s človeško, ampak z božjo pomočjo.

»Zato častimo posebno sveto Rešnje Telo, posebno poroštvo in sredstvo edinosti, ono skrivnost vere¹, ki so jo ohranili tudi vzhodni Slované in bili z njeno pomočjo obvarovani velikih krivoverstev.« »Druga vez edinosti in sprave z vzhodnimi Slované je njihova posebna ljubezen in pobožnost k deviški Materi božji; ta jih loči od mnogih krivovercev in jih nam približuje... Prosimo torej dobrotljivo Mater, da bi jih privedla k pravi čredi.« Naposled prosimo v ta namen vse svetnike, posebno tiste, ki jih častijo tudi vzhodni kristjani.

To so nekateri odlomki iz prelepe okrožnice svetega očeta Pija XI. Redko se slišijo besede tolike ljubezni. Sveti oče lepo prosi vse katoličane, da bi sveto Cerkev podpirali v delovanju za cerkveno zedinjenje vzhodnih kristjanov. Škof Slomšek pa je Slovence opozoril, da so izmed vseh narodov posebno katoliški Slované dolžni sodelovati pri tem plemenitem in svetem delu.

¹ Mysterium fidei (evharistija).

Sestra Evrozija.

Pred svetovno vojsko smo večkrat pisali o delovanju evharistik v Macedoniji. Njih ustanoviteljica, sestra Evrozija Alloati je pri nas znana kot glavna junakinja S. Sardenkove igre »Skrivnostna zaroka«. V Macedoniji je delovala od l. 1888. do 1919., torej nad 30 let. Pretrpela je vse nevarnosti in skrbi balkanske in svetovne vojske; z zgledom, z molitvijo in z besedo je v tolikih težavah dajala pogum in oporo svojim sosestram in sirotam. Vse njene redovniške naselbine je vojska razdejala. Ob koncu svetovne vojske so se evharistinke s sirotami začasno zatekle v Skoplje. Potem pa so morale iskati stalnejših naseblin. Skoplje so morale zapustiti. Manjše številce je šlo v Dževdželi v Jugoslaviji ob grški meji proti Solunu. Večina pa je odšla v Sofijo v Bolgariji; tam so s podporo papeža Benedikta XV. kupile malo hišico, v kateri živijo v veliki stiski in v velikem siromaštvu.

S. Evrozija je po tolikih težavah pričela bolehati. Predstojniki so jo poslali v njeno rojstno mesto Turin, da bi tam okrevala. A bilo je prepozno. Po 18mesečni

bolezni je dozorela za nebesa in sladko v Gospodu zaspala dne 26. decembra 1920. leta. Vsji, ki so jo od blizu poznali, posebno misijonarji, ki so podpirali in nadzorovali njeno delovanje, so prepričani, da je njena sveta duša takoj po smrti poletela v nebesa k večnemu plačilu.

G. Frančišek Lobry, vizitator misijonarjev lazaristov carigradske provincije in ravnatelj evharistik, ji je dal po njeni smrti tako-le izpričevalo: »To je prekrasna duša, ki je poletela v nebesa. Videl sem jo, ko je prišla v Solun (februarja l. 1888)

in opazoval vse njeno življenje, polno gorečnosti in žrtev, ki ga je preživela v Macedoniji. Veliko je delala, veliko trpela, bila je vzor vseh kreposti, vedno je izvrševala božjo voljo s čudovito duševno močjo. Zgled celega njenega življenja je dragocen zaklad za njene duhovne hčere, sestre evharistinke, katere je ustanovila v tisočerih bridkosti; vedno je bila junaško močna po svoji veri, po zaupanju in popolni vdanosti v božjo Previdnost. Kar je pričela na zemlji, to bo gotovo nadaljevala v nebesih in bo za svoje delo s svojo mogočno priprošnjo izprosila božjih milosti in blagoslova. Ko molim za njeno dušo, imam trdno zaupanje, da se že veseli v nebesih.« Tako priča predstojnik sestre Evrozije.

Sestre evharistinke, duhovne hčere Evrozijine, imajo razen navadnih treh redovniških obljub še četrto obljubo, da hočejo preprostem ljudstvu izkazovati krščansko ljubezen s poukom v krščanskih resnicah, posebno pa, da bodo ljudstvo učile spoznavati, ljubiti in moliti Jezusa v Sv. Rešnjem Telesu.

O delovanje evharistink nam je leta 1913 poročal neki slovenski misijonar: »Samo ljubemu Bogu je znano, koliko dobrega storijo evharistinke med siromašnim macedonskim ljudstvom. Težko si mislite, kako siromašne so njihove misijonske naselbine. A pri vsej tej sirotnosti so te blage duše tako vesele, kakor da bi bile v raj. Gotovo zajemajo to milost iz sv. Rešnjega Telesa, ker imajo vsak dan uro molitve pred Najsvetejšim že zjutraj in še med dnevom.«

Zadnja leta so iz Rima skrbno preiskali delovanje evharistink in so se prepričali, da je to res izvrstna redovniška družina. Evharistinke so posebno srečna ustanova, ki je znala izmed preprostih domačih deklic v misijonski deželi vzgojiti izvrstne katoliške redovnice.

Evharistinke iz Sofije nas večkrat prosijo pomoči. Priporočamo jih dobrim srcem. Povsod tam, kjer so že igrali in bodo še igrali »Skri vno stno za rok o«, naj se spomnijo siromašnih duhovnih hčerâ sestre Evrozije.

Katoliški shod.

Na katoliškem shodu v Ljubljani 25. do 28. avgusta l. 1923 je Apostolstvo sv. Cirila in Metoda častno nastopilo.

V soboto, dne 25. avgusta, so zborovali akademiki (visokošolci); pri tem zborovanju je akademik F. Majce govoril o

Ciril-metodijski ideji, t. j. o delu za cerkveno zedinjenje. Soglasno so sklenili:

1. Vsak katoliški akademik mora biti član Apostolstva sv. Cirila in Metoda.

2. V Ljubljani se naj osnuje Ciril-metodijski akademski krožek.

Pri tem predavanju je bil navzoč apostolski nuncij Pellegrinetti, ki se je tako zanimal za Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, da je posebno želel biti povsod navzoč, kjer se je govorilo o tem predmetu.

V nedeljo, 26. avgusta, popoldne je bila v cerkvi sv. Jakoba pobožnost Apostolstva sv. Cirila in Metoda, cerkveni govor in pete litanije. Kanonik dr. Alojzij Merhar je navdušeno govoril o namenih in o važnosti Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Litanije je imel z obilno asistenco dr. Dionizij Njaradi, škof katoliškega vzhodnega obreda.

V odseku za versko življenje je o Apostolstvu poročal dr. A. Snój. Sprejete so bile naslednje resolucije:

1. Katoliški shod pozivlja k molitvi in delu za cerkveno zedinjenje, za katero enako moli katoliška cerkev in krščanski vzhod in ki je bilo vedno ena glavnih teženj katoliške cerkve.

2. Ker je za to apostolsko delo treba strokovnega znanja, širokega obzorja in modre previdnosti, zato katoliški shod naglašaja potrebo

- a) da se znanstveno proučuje vzhodna cerkev, objavljajo znanstveni spisi, prirejajo poučni tečaji in predavanja o tem vprašanju;
- b) da se na tem polju gojijo stiki z drugimi katoliškimi narodi;
- c) da se to delo osredotoči v preizkušeni mednarodni verski organizaciji, v Apostolstvu (bratovščini) sv. Cirila in Metoda.

3. Katoliški shod naroča, da naj se poživi češčenje sv. Cirila in Metoda, apostolov cerkvenega edinstva, in da naj se v vseh župnijah razširi Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, kakor so (l. 1919) priporočili jugoslovanski škofje.

Podobne resolucije so bile sprejete tudi v odseku za cerkveno-politična in verska vprašanja.

V torek, 28. avgusta, popoldne je bilo zborovanje Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Poročalo se je o sedanjem položaju na krščanskem vzhodu in o organizaciji Apostolstva. Na zborovanju so bili tudi zastopniki Čehov in Hrvatov.

Diaspora.

Katoličani, ki so razkropljeni med drugoverci, se imenujejo katoliška diaspora, t. j. razkropljenost. V naši državi je veliko katoličanov tako razkropljenih v Bosni, Srbiji in Macedoniji. Za te katoličane bo treba zanaprej bolj skrbeti, ustanovljati zanje župnije in društva, zidati jim cerkve, kapele in društvene domove; pošiljati jim duhovnikov. Za razkropljene katoličane v nekatoliških pokrajinah naše države bo treba skrbeti, da bodo ostali dobri verni katoličani; da bodo živeli krščansko, pošteno in trezno; da bodo pravoslavnim in drugim v lep zgled pravega krščanskega življenja, ne pa v pohujšanje. Od tega je veliko odvisno. To je eno najvažnejših verskih vprašanj.

O katoličanih, razkropljenih v Srbiji, je na katoliškem shodu v Ljubljani poročal belgrajski župnik Wagner. Soglasno sta bili sprejeti resoluciji:

1. Katoliški shod v Ljubljani poudarja, da je katoliška diaspora v Jugoslaviji eno najvažnejših naših cerkvenih vprašanj.

2. V ta namen se priporoča Apostolstvu sv. Cirila in Metoda, da sistematično proučuje vprašanje diaspore in temu primerno uredi svoje delovanje, predvsem da osnuje v svoji sredi posebne odseke za diasporo, po potrebi tudi posebna društva.

Apostolstvo je že doslej podpiralo katoliško diasporo v Srbiji in Bosni. Poslej smo pripravljene za to še več storiti.

V Belgradu jako goreče delujejo trije katoliški duhovniki pod vodstvom župnika Wagnerja. Apostolski nuncij v Belgradu požrtvovalno podpira delovanje katoliških duhovnikov in društev; rad sodeluje pri katoliških prireditvah.

Društvo za zidanje katoliške stolne cerkve v Belgradu je sklenilo, da bo nova cerkev posvečena sv. Cirilu in Metodu; društvo bo skrbelo, da se bo praznik naših apostolov med katoličani v Belgradu kar najslovesneje obhajal. Cerkev se bo morebiti pričela kmalu zidati.

Katoliški akademiki v Belgradu so se organizirali v akademskem »Društvu sv. Cirila in Metoda« z namenom, da bodo med katoličani in pravoslavniimi širili idejo Ciril-metodijsko, t. j. namene Apostolstva sv. Cirila in Metoda.

Za katoliško diasporo v Bosni deluje tudi »Bosenski odbor« v Ljubljani. Letos si je postavil posebno nalogo, da daruje stolni cerkvi v Sarajevu veliki zvon in zbere v ta namen potrebno veliko vsoto. Požrtvovalno delovanje Bosenskega odbora toplo priporočamo.

Katoliška cerkev vzhodnega obreda.

V Aziji in v Egiptu živi nad pol milijona katoličanov raznih vzhodnih obredov in narodnosti. Veliko večje važnosti so slovanski, rumunski in grški vzhodni katoličani v Evropi.

Katoliški Rusini v vzhodni Galiciji so nasledniki cerkvenega zedinjenja, ki se je leta 1595, sklenilo v Brestu Litovskem. V nekdanji Rusiji je ruska vlada s silo zatrla rusinsko zedinjenje (unija); mnogo bivših uniatov v Rusiji je leta 1905. prestopilo v latinski obred, ker Rusi niso dovolili katoliškega vzhodnega obreda. V vzhodni Galiciji je okoli tri in pol milijona katoliških Rusinov; razdeljeni so v tri škofije: Lvov (metropolit Andrej Šeptickij), Premisl in Stanislavov.

V karpatski Rusiji v češkoslovaški republiki živi nad pol milijona katoliških Rusinov v dveh škofijah: Prešov in Užhorod (Ungvar). Ker je bilo mnogo rusinskih duhovnikov pomadžarjenih, zato se sedaj med karpatskimi Rusini širi pravoslavna agitacija, proti kateri se rusinska duhovščina s težavo brani.

V Severni Ameriki živi nad pol milijona katoliških Rusinov.

V samostojni Poljski so se med sedaj pravoslavni Rusini in Belorusi še ohranili spomini na nekdanje zedinjenje s katoliško Cerkvijo. Toda poljska vlada iz političnih in narodnih ozirov ne dovoli, da bi se zunaj Galicije širilo cerkveno zedinjenje. V sovjetski (boljševiški) Ukrajini so tudi še ohranjeni spomini na nekdanje cerkveno zedinjenje. Več tisoč Ukrajincev se je zedinilo s katoliško Cerkvijo.

V boljševiški Rusiji skupno z vsemi zveznimi boljševiški republikami prebiva okoli dva milijona katoličanov rimskega obreda: Poljakov, Litvinov, Nemcev in drugih. Glavna škofija je mogilevska s sedežem v Petrogradu; nadškof Ropp je bil že l. 1921. izgnan iz Rusije, letos je bil iz ječe izpuščen in izgnan iz Rusije tudi pomožni nadškof Cieplak. V južni Rusiji je tiraspolska škofija (Saratov); katoličani so po večini nemški naseljenci. V boljševiško Ukrajino segata poljski škofiji Luck in Kamenec. V središču Ukrajine je škofija Žitomir; verniki so po večini poljske narodnosti. V beloruski boljševiški republiki je katoliška škofija Minsk.

Pod poglavarstvom Leonida Fjodorova, o katerem smo že prej govorili, se je zbralo več tisoč katoliških Rusov vzhodnega obreda. Vsled boljševiškega preganjanja je ta čreda brez pastirjev.

V Rumuniji je skoraj 1 in pol milijona rumunskih katoličanov vzhodnega obreda.

V okolici Carigrada je bilo okoli 1800 grških katoličanov vzhodnega obreda. Ne ve se, ali se bodo mogli v sedanji Turčiji obdržati. Njihov prejšnji škof Izaija Papadopulos je glavni svetovalec (asesor) vzhodne kongregacije v Rimu. Njihov sedanji škof Kalavassi stoluje v Carigradu.

Poleg tega je v Italiji okoli 60.000 bivših grških in albanskih katoličanov, ki so ohranili grški obred pomešan z latinskim. Na grških otokih je okoli 30.000 katoliških Grkov latinskega obreda z nadškofom v Atenah.

Med Bolgari je okoli 30.000 katoličanov latinskega obreda (nadškofija v Sofiji in škofija v Ruščuku). — Pred svetovno vojsko je bilo okoli 15.000 bolgarskih katoličanov vzhodnega obreda.

Imeli so nadškofa v Carigradu, škofa v Solunu in v Odrinu. Večino župnij in naselbin je uničila že balkanska in potem še svetovna vojska. Ostanki teh bolgarskih katoličanov so zbežali v Bolgarijo; vseh je še okoli 5000 duš; nekoliko jih prebiva v naši državi v okolici Strumice. Po smrti odrinskega škofa Petkova (27. maja 1921) je bil imenovan župnik Kristofor Kondov za apostolskega administratorja vseh katoliških Bolgarov vzhodnega obreda. Solunski apostolski vikariat so začasno odpravili; solunski škof šanov je odstopil. Carigrajski bolgarski nadškof Mirov je lansko leto umrl; s tem je odpravljena tudi ta škofija.

V naši državi živi nad 50.000 rusinskih in hrvatskih katoličanov; škofija je v Križevcih. Po večini so to rusinski naseljenci; nekoliko tisoč katoličanov vzhodnega obreda hrvatske narodnosti prebiva ob kranjski meji (Žumberak). V Bosni je okoli 10.000 katoliških Rusinov; njihov apostolski administrator je v Banjaluki v Bosni.

Molitev za cerkveno zedinjenje.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pod zavetjem preblažene Device Marije je za pospeševanje molitve za cerkveno zedinjenje izdalo »Apostolski molitvenik« in manjšo zbirko molitev za zedinjenje. Poglavitne molitve in pobožnosti za zedinjenje so naslednje:

Sv. Duh. Leon XIII. je l. 1895. priporočil in z odpustki obdaril devetdnevnicu v čast Sv. Duhu, da bi se v katoliški cerkvi poživljala edinost in da bi se ločeni narodi povrnili k cerkveni edinosti.

Sv. Rešnje Telo je zakrament cerkvene edinosti. Pij XI. priporoča, da častimo sv. R. T., darujemo sv. mašo in sv. obhajilo za zedinjenje ločenih kristjanov. V ljubljanski škofiji se prvo nedeljo julija po vseh cerkvah moli ura molitve pred sv. R. T. za namen Apostolstva sv. Cirila in Metoda. V »Apostolskem molitveniku« so tri lepe ure molitve v ta namen.

V tem duhu pospešuje češčenje sv. R. T. »Evharistična zveza narodov v Sv. Duhu za zedinjenje krščanstva« v cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani.

Srce Jezusovo. Sveta Cerkev želi, da se pri češčenju presvetege Srca Jezusovega spominjamo tudi naših ločenih bratov, katere Srce Jezusovo s toliko ljubeznijo kliče k cerkveni edinosti. Zato molimo k presvetemu Srcu: »Kralj bodi tistih, ki jih slepi verska zmota ali loči razkol, in pokliči jih nazaj v zavetje resnice in k edinosti vere, da bo kmalu en hlev in en pastir.«

Marija. O tem glej prvo poglavje pričujoče knjižice.

Sv. Peter. Papež Benedikt XV. je priporočil osmino v čast sv. Petru od 18. do 25. januarja. Molitev v ta namen glej v Apostolskem molitveniku in na posebnih listkih.

V isti namen se priporoča češčenje sv. Jozafata, sv. Cirila in Metoda in drugih svetnikov, ki jih častijo vzhodni in zahodni narodi.

Češčenje sv. Cirila in Metoda so priporočili jugoslovanski škofje leta 1919. v skupnem pastirskem listu.

Jugoslovanski škofje o Apostolstvu sv. Cirila in Metoda.

Leta 1919. so jugoslovanski škofje izdali skupni pastirski list, v katerem toplo priporočajo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda z željo, da bi se ta bratovščina razširila v vseh župnijah. Ob koncu pišejo:

»Med katoliškimi Slovani se je ustanovila pobožna družba Apostolstva sv. Cirila in Metoda pod zavetjem preblažene Device Marije, ki z združenimi molitvami in z dejansko ljubeznijo nadaljuje apostolsko delo sv. Cirila in Metoda za cerkveno zedinjenje. Ta apostolska bratovščina je že razširjena v mnogih župnijah. Želimo, da se razširi v vseh župnijah. Naj bi vsi katoličani z združenimi molitvami in s prispevki delali za vzvišeno delo svetega zedinjenja.

Praznik sv. Cirila in Metoda naj bo praznik svete edinosti, namenjen molitvi in delu za cerkveno zedinjenje. Praznik sv. Cirila in Metoda naj bo spodbuda k delu za versko edinost, za krščanski mir in krščansko ljubezen, ki je tako potrebna svetu... Praznik sv. Cirila in Metoda naj bo namenjen razširjanju in poglobitvi Apostolstva sv. Cirila in Metoda.«

Letno poročilo.

Pred svetovno vojsko smo vsako leto izdali letno poročilo v posebni knjižici pod naslovom »Kraljestvo božje na vzhodu«. Seda; so se razmere zopet toliko uredile, da bomo mogli vsako leto izdati podobno knjižico z naslovom »Kraljestvo božje«. Odbor bo storil vse, kar bo mogoče, da se Apostolstvo sv. Cirila in Metoda dvigne na prejšnjo višino, se še poglobi in razširi.

Poročila s krščanskega vzhoda nas zadosti glasno opozarjajo, da se je naše apostolsko polje razširilo, razmere na vzhodu dozorevajo in nas kličejo, da pomnožimo in pospešimo delo za namene Apostolstva sv. Cirila in Metoda.

Zato prosimo vse gospode duhovnike, člane in članice Marijinih družb in vse goreče vernike, naj nas podpirajo, da se bo moglo Apostolstvo najprej poživiti do one stopnje, na kateri je bilo pred desetimi leti; obnovi naj se v vseh župnijah, v katerih je bilo že vpeljana. Vpelje naj se sploh v vsako župnijo, da ne bo nobene župnije, nobene vasi in nobene dobre krščanske hiše, v kateri se ne bi molilo in zbiralo za namene Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Navodilo za nabiranje udov in prispevkov glej na ovitku.

Od julija leta 1923. do konca maja leta 1924. smo prejeli prispevke iz naslednjih župnij in krajev:

Stolna župnija v Ljubljani 70 Din; Sv. Jakob v Ljubljani (dekl. Mar. družba) 1006·50; dekl. Mar. družba v Križankah 320; Marijina družba v Lichtenthurnu 264·75; II. Mar. kongregacija pri uršulinkah 19; III. Mar. kongregacija pri uršulinkah 190; Bogoljubove zbirke 1093. — Ajdovec 26; Begunje pri Cerknici 100; Bela cerkev 116; Brdo 240; Črni vrh pri Polhovem gradcu 82; Dol pri Ljubljani 43·75; Dovje 320; Dražgoše 40; Fara pri Kočevju 298·75; Gorje 313; Grahovo pri Cerknici 55; Hinje 120; Homec 200; Horjulj 20; Hrastje pri Kranju 34; Javor pod Ljubljano 53·50; Javorje pri Poljanah 260; Komenda 300; Križe pri Trziču 740; Kranjska gora 124·25; Kresnice 53; Kropa 36; Leše 20; Ljubno (Gor.) 30; Leskovec pri Krškem 28·75; Mekinje 275; Mengeš 1151; Mirna peč 118·25; Moravče 265; Nevlje 50; Nova Oselica 148; Novo mesto 65; Prečna 125; Predoslje 850·25; Raka 400; Ribnica 105; Sela pri Kamniku 142; Sela pri Zagradcu 36; Selca 280; Stranje 20; Sostro 50; Sv. Lenart nad Škofjo Loko 113; Stara Loka 75; Sv. gora pri Vačah 125; Svibno 100; št. Peter pri Novem mestu 50; št. Vid nad Ljubljano 249·75; št. Vid pri Stični 100; Škofja Loka (mis. odsek Mar. dr.) 2007·50; Šmartin v Tuhinju 150; Šmartno pri Litiji 620; Štanga 150; Trsténik 380; Vič 150; Vrhnika 73·50; Zgornji Tuhinj 140; Železniki 108. — Idrija 27 lir; Mar. družba v Trstu 110 lir; Ukve (Friuli) 400 Din. — **Skupno 15.699 Din 50 p in 137 lir.**

Izrednih darov se je nabralo Din 4080·21. Izkupiček za razne **tiskovine** Apostolstva je znašal Din 1802·89, obresti pri ček. uradu Din 66·42.

S preostankom iz prejšnjega leta (Din 1441·31) znaša ves dohodek letošnjega leta **23.090 Din 33 p in 137 lir.**

Prispevke udov in darove smo razdelili v tele namene: za ruske katoličane, za vzgojo ruskih katoliških duhovnikov, za našo katoliško diasporo, za cerkev sv. Cirila in Metoda v Belgradu, za evharistinke v Sofiji, za usmiljenke v Sofiji, za knjižnico in za razglednice Apostolstva ter za nabavo skioptikona.

Skupno se je izdalo 22.774·46 Din in 110 lir. V blagajni je ostalo še 315·87 Din in 27 lir.

Podrobnejši račun je vsakemu članu na vpogled pri blagajniku Apostolstva.

Važen dogodek letošnjega leta je, da smo se končno dogovorili z vodstvom **Bratovščine sv. Cirila in Metoda** v Mariboru. Ta bratovščina se bo pridružila Apostolstvu sv. Cirila in Metoda; vsi udje bratovščine bodo obenem udje Apostolstva sv. Cirila in Metoda; vodstvo bratovščine (Apostolstva) v lavantinski škofiji je prevzela Misijonska zveza lavantinskih duhovnikov v Mariboru.

Odbor Apostolstva sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je takole sestavljen: Dr. F. Grivec (predsednik), dr. A. Snoj (tajnik), dr. C. Potočnik (blagajnik), dr. A. Merhar, dr. F. Perne, dr. A. Levičnik.

Marijine družbe so pred vojsko največ storile za razširjenje Apostolstva sv. Cirila in Metoda. V mnogih Marijinih družbah so se samo v ta namen ustanovili misijonski ali apostolski odseki. Priporočamo, da se vsi misijonski odseki v prvi vrsti posvetijo delovanju za Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ker je popolnoma gotovo, da je to naša najvažnejša misijonska naloga; sveta Cerkev ravno na tem misijonskem polju najbolj potrebuje naše pomoči; to polje je najbolj od nas odvisno.

Katoliško dijaštvo. Na zborovanju ob katoliškem shodu dne 25. avgusta 1923 in na zborovanju jugoslovanske Katoliške dijaške Lige v Zagrebu na cvetno nedeljo letošnjega leta je naše katoliško dijaštvo soglasno sklenilo, da mora biti vsak naš katoliški dijak član Apostolstva sv. Cirila in Metoda; vsako dijaško društvo je dolžno širiti Ciril-metodijsko idejo in glavnemu odboru poročati, koliko je storilo v ta namen. Duhovni voditelji in svetovalci našega dijaštva, posebno vsi voditelji dijaških srednješolskih in akademskih Marijinih kongregacij morajo z veseljem pozdraviti, da se je naše dijaštvo samo od sebe odločilo za tako važno versko idejo, katero ravno sedaj sveta Cerkev tako priporoča; duhovni voditelji in svetovalci našega dijaštva naj z vso gorečnostjo sodelujejo, da se bo ta sklep res povsod izpeljal. Sedaj je lepa priložnost, da se vse gibanje med naraščanjem našega razumništva res globoko prešine z versko idejo. Ciril-metodijska ideja je prav primerna, da vsemu našemu prosvetnemu delu dá versko smer in naši prosveti vtisne verski pečat. Naš razumniški naraščaj se sam odločuje za važno versko idejo. Pospešujmo to prizadevanje!

Prenovitev Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Letos se bo Apostolstvo sv. C. M. tako prenovilo, da se bo moglo širiti po vsem katoliškem svetu; po organizaciji bo nekoliko podobno »Družbi za razširjanje svete vere«. Sedanji sveti oče Pij XI. in mnogi vplivni svetovalci svetega očeta so Apostolstvu jako naklonjeni. Prenovljeno Apostolstvo bo prejelo mnogo novih milosti in odpustkov.

Vseh teh ugodnosti bo deležna tudi lavantinska **Bratovščina sv. Cirila in Metoda**, ki se bo popolnoma pridružila prenovljenemu Apostolstvu, a bo ohranila svoje ime.

Vsebina.

Mati krščanske edinosti	1
Sveti oče Pij XI., ljubitelj krščanskega vzhoda	3
Rimski papež ruskemu narodu	6
Krščansko mučeništvo v Rusiji	8
Nadškof Jan Cieplak	9
Leonid Fjodorov	10
Ruski begunci	12
Sv. Jozafat Kuncevič	12
Sestra Evrozija	15
Katoliški shod	16
Diaspora	18
Katoliška cerkev vzhodnega obreda	19
Molitev za cerkveno zedinjenje	20
Jugoslovanski škofje o Apostolstvu	21
Letno poročilo	21
